

MUSEUMSHOP-VVV
VEENENDAAL
Kees Stipplein 74 • 3901 TP Veenendaal • T (0318) 59 11 38
info@vvvveenendaal.nl • www.vvvvalle.nl

beleef de natuur!
Instituut voor Natuurwetenschappen en Landschap
2018 010 Veenendaal-Rhenen

WERKGROEP
VEENSE
OMMETJES

VEENSE BUITENOMMETJES

5. PADEN NAAR DE PLANTAGE

Deze wandeling is een uitgave van Werkgroep Veense Ommetjes in samenwerking met Museumshop-VVV Veenendaal en IVN Veenendaal-Rhenen.

Start- en eindpunt

De parkeerplaats van het Recreatiegebied Kwinteloijen aan de Oude Veense Grindweg tussen Veenendaal en Rhenen.

Afstand en tijd

De wandeling is 7 km lang, reken op circa 2 uur. De nummers op het kaartje verwijzen naar de tekst.

Kaartje en GPX-route

Voor de GPX-route zie de info onder het kaartje.

Samenvatting

Dit buitenommetje brengt u vanaf de oude zandafgraving Kwinteloijen naar de andere kant van de Heuvelrug: het beschermde natuurgebied Plantage Willem III. U kunt genieten van mooie uitzichten, grafheuvels, een mooi smeltwaterdal en mogelijk Konikpaarden, Galloway-runderen en damherten.

Toegankelijkheid

Niet geschikt voor gebruikers van rolstoel of scootmobiel. Honden niet toegestaan vanwege vrijlopend wild. U wandelt op eigen risico.

Gebruikte afkortingen

LA=linksaf, RA=rechtsaf, RD=rechtdoor

Veens Buitenommetje 5 Paden naar de Plantage mei 2023

Voor routebeschrijvingen	Museumshop-VVV, Kees Stipplein 76, Veenendaal, 0318-550010
Voor gpx-route en routebeschrijvingen	www.wandelzoekpagina.nl/veense.ommetjes
Voor informatie, opmerkingen en tips	veense.ommetjes@gmail.com
Coördinatie, inhoud en controle	Werkgroep Veense Ommetjes
Natuurinformatie	natuurpaden@ivnveenendaal-rhenen.nl

Routebeschrijving

U staat in zandafgraving Kwintelooijen. Het zand ging naar de kalksteenfabrieken in Rhenen. In 1989 stopte dit. Er was toen een krater van ca 1 km doorsnede in de Heuvelrug gegraven.

1. Loop naar de overkant van de grascirkel, langs de rechterkant en over een half verhard pad.
- i** 2. Aan de overkant van de cirkel wandelt u RA tussen twee paaltjes door.
3. Na een klaphek volgt u het pad tot ongeveer halverwege het meertje.

De zandafgraving heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een druk bezocht natuur en recreatiegebied, waar de gemeenten Veenendaal en Rhenen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud.

- i** 4. Kies daar op de splitsing het smalle pad rechts omhoog.
5. Wandel door het klaphek en ga onmiddellijk LA.
6. Volg dit pad rechtdoor en ga aan het einde LA.
- i** 7. Volg dit licht stijgende pad, negeer rechts een smal pad en negeer iets verder ook een breed pad naar rechts.
- i** 8. Blijf het pad volgen tot een ruime bocht naar links.
- i** 9. Buig na deze bocht het eerste pad RA in, een beukenlaan, die al gauw breder wordt.
10. Wandel ca 800m door tot een kruising met **vóór** een perceel dat aan weerszijden dichtbegroeid is met jonge naaldbomen. Sla hier LA.
11. Loop op de volgende schuine kruising RD.

Rechts ziet u een lariksbos, de enige naaldboom in Nederland die in de winter zijn naalden verliest.

- i** 12. Ook op de volgende kruising RD lopen over smal pad.
13. Op de daaropvolgende kruising RA, een breed pad volgen tot een asfaltweg (Defensieweg.)
14. Op deze asfaltweg LA en na ca. 40 m. RA, een klaphek door. U bevindt zich op Landgoed Remmerden.
15. Na een volgend klaphek LA, een brede beukenlaan in.
- ^{16.} 16. Op de kruising met links een hek en rechts een heideveld slaat u RA over een afdalend pad.

U bent aan de andere kant van de Heuvelrug terecht gekomen en daalt af in de richting van de Rijn en de Betuwe.

Grote grazers als konikpaarden, Galloway-runderen en damherten houden al grazend het gebied open. Via een ecodeuct kunnen ze de uiterwaarden van de Rijn bereiken.

- i** 17. Pad verder afdalen. Ook bij de grafheuvels het pad dalend vervolgen.
Op de grasvlakte achter de bomenrij (oude windsingels) bevond zich sinds 1853 de tabaksplantage Willem III. Deze zuidelijke helling van de Heuvelrug biedt de meeste zon. Vanaf 1995 kwam de grond in handen van Stichting Het Utrechts Landschap. Toen is het gebied samen met de Remmerdense heide opengesteld als natuurreservaat.
18. Op een kruising met links vooruit een bankje LA naar beneden.
In de omgeving staan nog de langgerekte schuren, waarin vroeger de tabaksbladeren hingen te drogen.
- i** 19. Eerste pad LA en wandel over de bodem van een smeltwaterdal omhoog.
Dit grotendeels dichtgeslibde dal is een overblijfsel uit de laatste ijstijd.
- i** 20. Links, om de poel heen wandelen en het pad naar boven vervolgen.
- i** 21. Einde pad RA langs de bosrand verder gaan.
22. Na een klaphekje eerste pad LA inslaan en dit volgen tot de asfaltweg.
23. De weg RD oversteken en op de eerste kruising RA, een brede beukenlaan in wandelen.
- i** 24. Na een kleine daling gevolgd door een tweede, meer steile daling op een kruising LA.
25. RD lopen naar de rand van de afgraving en dan RA langs het uitzichtpunt lopen.
U heeft hier uitzicht over Veenendaal en Ede. Bij helder weer is de TV-toren bij Arnhem zichtbaar.
26. Vervolg het dalende pad langs de rand van de zandafgraving.
27. Houd het hek links en volg de routepaaltjes van de Heuvelrug met de rode balk tot de parkeerplaats.

2 Dit gebied wordt in het zomerhalfjaar begraasd door Herefords runderen. De runderen moeten het gebied openhouden. Daarbij zullen ze de komende tijd nog een handje worden geholpen door de Natuurwerkgroep Kwinteloijen, totdat er uiteindelijk genoeg bramen en berken op -met name- de hellingen zijn verwijderd. In de hoop dat de koeien het daarna alleen af kunnen.

4 Op diverse plekken in dit gedeelte staan groepjes tamme kastanje bomen, zoals bijvoorbeeld na ca. 100 m rechts van het pad. De bekende vruchten zijn eetbaar, dit in tegenstelling tot de vruchten van de paardenkastanje, die giftig zijn. De tamme kastanje is inheems in Zuid-Europa, Noord-Afrika en West-Azië. Ten noorden van de Alpen is het een oude cultuurplant en vaak verwilderd. Men heeft lang gedacht dat de Romeinen de tamme kastanje naar Noord-Europa gebracht hebben, maar volgens nieuwe recente onderzoeken groeide hij daar al

(Amerikaanse) vogelkers. Enige jaren geleden is hier volwassen bos gekapt. Deze kapvlakte heeft zich in een paar jaar tijd weer spontaan gevuld met zaailingen van deze boomsoorten.

17 Dit smeltwaterdal is evenals andere in deze omgeving ontstaan door afstromend smeltwater tijdens de voorlaatste (Salien) en laatste ijstijd (Weichselien). Andere voorbeelden: Het dal waarin de N416 is aangelegd (weg Veenendaal-Elst) en een hele grote: de Darthuizer Poort ten westen van Leersum (met daarin de N226 Maarsbergen-Leersum).

19 Langs dit pad staan links een aantal Amerikaanse eiken. In tegenstelling tot "onze" inheemse zomer- en wintereiken is dit een importboom, een exoot uit Noord-Amerika. In 1^e instantie is hij als sierboom naar Europa gehaald, maar later ook als bosboom veelvuldig aangeplant. Een nadeel van de Amerikaanse eik is dat deze een brede en dichte kroon krijgt en daardoor andere boomsoorten nogal eens verdringt en nauwelijks ondergroei toelaat. Daarnaast zorgt de dikke bladerlaag op de grond ervoor dat zaden van inheemse soorten moeilijk kiemen. Het blad kleurt in de herfst naar intens oranje, rood en bruin.

20 U verlaat nu weer het Landgoed Remmerden. Remmerden is een buurtschap ten westen van de stad Rhenen. De naam "Remmerden"

eerder tijdens het late ijzertijdperk rond 200 voor Christus.

7 In deze laan staan zowel "gewone" beuken als bruine beuken. Het blad hiervan kleurt na het uitkomen naar bruin/paars. Het groen van het blad zit hier gewoon onder. De bruine beuk is een populaire gekweekte soort die zich regelmatig ook spontaan verspreid.

8 Deze dennetjes zijn zogenaamde vliegennetjes, jonge grove dennen, die zichzelf hebben uitgezaaid. Deze zijn dus niet aangeplant. De benaming is te danken het feit dat de zaden, die heel licht zijn en een vleugeltje hebben, gemakkelijk door de wind worden meegevoerd, soms over grote afstanden.

9 Even verder dan het lariksbos bevindt zich aan de linkerkant van het pad een mierenhoop, de woning van de bosmier. 's Winters zitten de mieren diep onder de grond en is er niet veel activiteit. Als het voldoende warm wordt in het voorjaar komen de mieren naar buiten, zoeken ze voedsel in de wijde omtrek en verzorgen ze hun eieren en larven gedurende het hele warme seizoen.

12 Aan de rechterkant bevindt zich een perceel met allemaal jonge boompjes van o.a. berk, tamme kastanje, Douglas spar en komt van oorsprong voort uit "Rimbrahti" (rond 900), een samenstelling van de waternaam *Rijn* (Rim) en het Oudnederlandse "*brahti*", wat betekent "diepgeploegd", "gebroken land" en "breken". Het gerelateerde Germaanse woord "Bracht" duidt tevens op een hogere ligging.

21 In dit gebied staan enkele prachtig grote Douglas sparren (bijv. na 100 meter rechts). Overigens is dit ook een exoot, die door een Schotse botanicus (David Douglas) naar Europa is gehaald. De spar komt oorspronkelijk uit het westen van de VS, waar hij weleens de 100 meter hoogte bereikt. Deze spar, die slechts in de verte verwant is aan onze eigen fijnspar, wordt in de bosbouw vooral gewaardeerd om zijn roodbruine hout.

24 Zandafgraving Kwinteloijen wordt enkele dagen per jaar gebruikt als motorcross terrein. De zandbanen hiervoor zijn duidelijk te onderscheiden. Voor de flora en fauna is dat natuurlijk niet gunstig, maar het levert aan de andere kant zeker nog wel voordeel op: Het terrein wordt op deze wijze voldoende opengehouden en "verbost" dus niet. En langs de randen van de zandbanen komen bijzondere soorten eenjarige pionier- en akkerplanten voor, die goed kunnen gedijen in een dergelijke dynamische omgeving. Enkele voorbeelden: Grondster, Zeegroene ganzenvoet, Kleine varkenskers.